

Danuta Makowicz-Poliszot*

Animal bone material from Lublin-Volhynia Grave 8 at Site 2 in Książnice, Pacanów commune, Świętokrzyskie Province

ABSTRACT

Makowicz-Poliszot D. 2014. Animal bone material from Lublin-Volhynia Grave 8 at Site 2 in Książnice, Pacanów commune, Świętokrzyskie Province. *Analecta Archaeologica Resso- viensia* 9, 263–266

The article presents the results of zoological analysis of animal bones (45 pieces) from Grave 8 (Feature 3/08, the Lublin-Volhynia culture) discovered in 2008 in Książnice, Site 2. The identified remains (25 pieces) come from goats/sheep *Capra hircus* L./*Ovis aries* L. (Table 1).

Key words: animal bones, Lublin-Volhynia culture, zoological analysis

Received: 07.07.2014; Revised: 10.08.2014; Accepted: 08.12.2014

The bone material analysed in the present study comes from Grave 8 (Feature 3/08), discovered in 2008 at site 2 in Książnice, Pacanów commune (Table 1). The material was subjected to zoological analysis which involved the determination of species and anatomy, the identification of bone sizes (1 – whole bone, 0.3 – bone fragment), body sides (*dext.* – right side, *sin.* – left side) from which the bones originate and the age of animals (*sub.* – subadult).

45 animal bones were analysed, 25 of which were identified using zoological methods. Most bones had formed a part of the skeleton of a subadult sheep *Ovis aries* L., i.e. grown-up but morphologically immature, whose skeletal ossification process was incomplete (Lasota-Moskalewska 2008, 137). The bones include parts of the front left (humerus, radius, ulna) and rear left extremity (femur, tibia, talus, calcaneus). In addition to the bones discussed above, Grave 8 contained 17 rib fragments and pieces of the right tibia from skeletons of subadult goats/sheep *Capra hircus* L./*Ovis aries* L. It may be assumed that they belonged to the sheep described above (Table 1).

Bones of subadult small ruminants (goats or sheep) were also discovered in other Lublin-Volhynia graves (no. 5 – Feature 1/04,

* Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences, Sławkowska st. 17, 31-016 Kraków, Poland; Danuta.Mak@interia.pl

no. 6 – Feature 3/04) from Site 2 in Książnice. They also include parts of front and rear extremities of these animals (Makowicz-Poliszot 2006).

References

- Lasota-Moskalewska A. 2008. *Archeozoologia. Ssaki*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- Makowicz-Poliszot D. 2006. Animal bone material from graves of the Lublin-Volhynia Culture at site 2 at Książnice, commune of Pacanów. *Sprawozdania Archeologiczne* 58, 303–305.

Table 1. Animal bones from Site 2 in Książnice, Pacanów commune
Tabela 1. Kości zwierząt ze stanowiska 2 w Książnicach, gm. Pacanów

Grave/ Grób	Trench/ Wykop	Feature/ Ob.	Quarter/ Ćw.	Depth/ Gł.	Species/ Gatunek	Bone count/ Ilość kości	Anatomical part/ Część anatomiczna	Bone size/ Wielkość kości	Body side/ Strona ciała	Age/ Wiek	Comments / Uwagi
8	II/08	3/08	2	45–55	<i>Ovis aries</i> L. 1 individual/ 1 osobnik	1	humerus (distal end + shaft) / kość ramiennej (koniec dalszy + trzon)	1	sin.	sub.	5 fragments / 5 fragmentów
						1	radius (proximal end + shaft) / kość promieniowa (koniec bliższy + trzon)	1	sin.	sub.	-
						1	ulna (shaft) / kość łokciowa (trzon)	0.3	sin.	sub.	-
						1	femur (distal end + shaft) / kość udowa (koniec dalszy + trzon)	1	sin.	sub.	5 fragments / 5 fragmentów
						1	tibia (shaft) / kość piszczelowa (trzon)	1	sin.	sub.	-
						1	talus / kość skokowa	1	sin.	sub.	-
						1	calcaneus / kość piętowa	1	sin.	sub.	-
					<i>Capra hircus</i> L.- <i>Ovis aries</i> L.	17	rib / zebro	0.3	-	sub.	-
						1	tibia (shaft) / kość piszczelowa (trzon)	0.3	dext.	sub.	-
					Unspecified/ nieokreślony	approx. / ok. 20	unspecified / nieokreślone	0.3	-	-	-

Danuta Makowicz-Poliszot

Zwierzęcy materiał kostny z grobu 8 kultury lubelsko-wołyńskiej ze stanowiska 2 w Książnicach, gm. Pacanów, woj. świętokrzyskie

Omawiany materiał kostny pochodzi z grobu nr 8 (obiekt 3/08), związanego z kulturą lubelsko-wołyńską, odkrytego w 2008 roku na stanowisku 2 w Książnicach, gm. Pacanów (tab. 1). Przeprowadzono dla niego analizę zoologiczną, która objęła oznaczenia gatunkowe i anatomiczne, określenia wielkości kości (1 – kość cała, 0,3 – fragment kości) i stron ciała (*dext.* – prawa, *sin.* – lewa), którym te kości odpowiadają oraz wieku zwierząt (*sub.* – osobnik prawie dorosły).

Analizie poddano 45 kości zwierzęcych, z których 25 określono pod względem zoologicznym. W większości reprezentują one część szkieletu prawie dorosłej owcy *Ovis aries* L., tzn. wyrosniętej, ale niedojrzałej morfologicznie, o nie zakończonym procesie kostnienia szkieletu (Lasota-Moskałewska 2008, s. 137). Występują wśród nich elementy kończyny przedniej lewej (kości ramienna, promieniowa, łokciowa) oraz kończyny tylnej lewej (kości udowa, piszczelowa, skokowa, piętowa). Oprócz wymienionych kości, w grobie nr 8 wystąpiły też fragmenty żeber (w ilości 17 sztuk) oraz fragment kości piszczelowej prawej, pochodzące od prawie dorosłych kóz/owiec *Capra hircus* L./*Ovis aries* L. Można przypuszczać, że należą one do opisanej wcześniej owcy (tab. 1).

Kości prawie dorosłych przedstawicieli drobnych przeżuwaczy (kóz lub owiec) wyeksplorowano również z innych grobów kultury lubelsko-wołyńskiej (nr 5 – obiekt 1/04, nr 6 – obiekt 3/04), odkrytych na stanowisku 2 w Książnicach. W ich skład wchodzi również elementy kończyn przednich i tylnych tych zwierząt (Makowicz-Poliszot 2006).